

Kaip padėti vaikui mokytis namuose

Nustatykite patikimas, meile pagrįstas ribas. Sukurkite tvirtus ritualus ir aiškias nuorodas - kada laikas valgyti, ruošti namų darbus ar atsidėti vakariniam skaitymui. Aptarkite, kas nutiks, kai nesilaikys nurodymų.

Pasirūpinkite, kad būtų sudarytos sąlygos ramiai mokytis. Pasistenkite, kad vaikui netrukdytų broliai, seserys, išjunkite televizorių. Pasirūpinkite reikiamomis darbo ir pagalbinėmis priemonėmis-žodynais, atlasais, internetu ir kt.

Nesiginčykite dėl mokslų. Neleiskite vartoti teiginių "kvailos namų darbų užduotys". Maloniais ritualais nuteikite vaiką mokytis: išvirkite arbatos, patiekite porą skiltelių obuolio, bananą, riešutų kaip maistą smegenims.

Sukurkite ritmą. Pastovus mokymosi laikas, prie kurio vaikas gali priprasti, sumažina besaikių diskusijų ir ginčų pavojų. Aptarkite, kada, vaiko nuomone, geriausia atlikti namų darbus. Atsižvelkite į bioritmą. Mokantis nereikia pamiršti ir laisvalaikio, kad nesikauptų neigiamos emocijos ir mokymasis netaptų bausme.

Kartu sudarykite darbų sąrašą. Paskatinkite vaiką kiekvieną dieną prieš mokantis apmąstyti, ką jis ketina atlikti, kiek prireiks laiko. Paskui aptarkite, ar teisingai suplanavo, ką reikėtų daryti kitaip.

Mokykite veikti strategiškai. Leiskite vaikui pasirinkti nuo kokio dalyko pradėti ruošti namų darbus. Tiksliausia imtis to, kas teikia malonumą.

Padėkite vaikui išbandyti prasmingus mokymosi metodus. Pavyzdžiui, žodžiams mokytis naudoti korteles, ant sienų pritvirtinti atmintines, žinias susisteminti ar iliustruoti, ploti eilėraščių ritmą, sudaryti schemą matematikos užduočiai spręsti.

Laiku darykite pertraukas. Šešiamečiai gali tik 15 min susikoncentruoti mokydami tam tikros temos, devynmečiai jau gali 20 min išbūti susikaupę. Vaikai nuo dvylikos metų vienam dalykui gali skirti pusvalandį ir daugiau.

Atkreipkite dėmesį, ar vaikui pakanka miego. Devynerių-trylikos metų vaikams optimalu miegoti 9-10 valandų.

Atraskite laiko pokalbiams su savo vaiku. Vaiko pasiekimus palyginkite su ankstesniais jo paties pasiekimais, o ne su bendraklasių ar brolių, seserų. Mokykite reaguoti į klaidas. Klysti yra normalu. Klaidos - paskata siekti geresnių rezultatų. Leiskite pačiam vaikui pirmiausia atlikti klaidų analizę. Aptarkite, kokių sunkumų kilo, kaip galėtų pasitaisyti, ką praleido besiruošdamas, ką galėtų kitąkart pakeisti.

Mokykite prisiimti atsakomybę: „Tai yra tavo namų darbai“. Įskiepykite savo vaikui jausmą, kad jūs viską matote ir, iškilus problemoms, esate pasiruošę padėti. Palaipsniui likite nuošalyje, užsiimkite kuo nors kitu ir tik vaikui atlikus namų darbus kartu apibendrinkite.

Nesišaipykite iš savo vaiko, kai ko nors nesupranta. Komentarai „Juk tai taip paprasta“ slopina norą stengtis.

Negirkite per daug. Jei klausinėjate išmoktų žodžių, nereikia kiekvieno teisingo atsakymo pagirti, pakanka linktelėti arba tylomis pritarti.

Nepertraukite. Visuomet susilaikykite nuo patarimų, nurodymų ir pasiūlymų, kaip patobulinti darbą, kol jūsų vaikas užbaigs savo mąstymo procesą ir bus pasiruošęs priimti jūsų pastabas.

Netrikdykite savo vaiko. Venkite supažindinti su savais metodais „O mes anuomet mokėmės šitaip...“ Nuo to laiko, kai jūs lankėte mokyklą, didaktika ir sprendimo būdai pasikeitė ir patobulėjo. Jeigu iš tiesų norite padėti, paklauskite mokytojo patarimų, kaip galėtumėte savo vaikui paaiškinti.

Padėkite nepasakinėjant. Iškilus problemoms, neperimkite iš savo vaiko darbo. Duokite patarimų, verčiančių pačiam mąstyti ir rasti atsakymą:

- Kaip tu tai visuomet darydavai?
- Kokį metodą pritaikėi sprenddamas ankstesnes užduotis?
- Pamėgink tiksliai įvardyti problemą.
- Kokios informacijos turi, kuri tau galėtų padėti eiti toliau?
- Patikrink pirmą skirsnį, tuomet tikrai rasi klaidą.
- Dar kartą atidžiai perskaityk užduotį.
- Ramiai apmąstyk, ar tikrai to nežinai.

Norėdami padėti savo vaikui mokantis, padrąsinkite:

Jau beveik viskas. Padarysi šitą ir baigsi.

Esu tikras, jog tai įveiksi.

Žinau, kad padarysi viską, ką gali. Aš juk tave pažįstu.

Kokia iškilo problema, kad negali dirbti toliau? Gal ko nors nesupratai? Peržiūrėkim užduotį kartu.

- Užduotys atrodo gana nuobodžios, užjaučiu tave. Galbūt gali šį tą sugalvoti, kas paverstų dalyką įdomesniu?

Pagalvokime drauge, kaip palengvinti ir pajvairinti darbą.

Einu lažybų, per šią užduotį tikrai nenukrypsi į šalį.

Pagal Ischta Lehmann knygą „Motyvacija. Kaip tėvai galėtų padėti savo vaikui“,
Vilnius, 2009 parengė socialinė pedagogė Geda Nakvosienė